№ 35. 29 Sierpnia 1926 roku. Rok II.

ZIEMIA ŁÓDZKA

TYGODNIK INFORMACYJNO-SPOŁECZNY.

Z MIASTA i POWIATU.

Obowiązki dozoru kościelnego.

Składki parafjalne.

Działalność dozorów kościelnych, właściwie mówiąc, zaczyna się dopiero z chwilą objęcia przez beneficjata parafji. Dozór nie ma prawa wtrącać się do spraw czysto kościelnych, nie może się rozporządzać w kościele, lub parafji, jego zadaniem jest „czuwać wspólnie nad całością kościołów i mieszkań plebańskich tudzież cmentarzów" (art. 1 Najw. Uk. z dnia 6 (18) marca 1817 r.).

Kościół i zabudowania plebańskie winny być ubezpieczone, składki ubezpieczeniowe ponoszą wszyscy parafjanie, obowiązani do ponoszenia składek na reparacje i budowy parafjalne (Postanowienie Komisji Rządowej Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dn. 14 grudnia 1818 r. Nr. 5822). Pozatem dozory dwa razy do roku w kwietniu i przy końcu września winny dokonać oględzin zabudowań.

Naprawy z któremi związane wydatki nie przekraczały 300 rubli (suma ta dotychczas na zł. przewalutowana nie została, obowiązują zasady ogólne) „dozory mogą czynić za własnem uznaniem" (art. 1 Najw. Uk. z dn. 8 (20) stycznia 1863).

O ile idzie o naprawy, przy których wydatki przekroczą ową sumę, mogą się one odbyć jedynie po zaaprobowaniu ich przez budowniczego powiatowego (§ 16 instrukcji z dn. 15 (27) marca 1863 roku. Ani dozory kościelne, ani jakiekolwiek bądź władze nie mogą nakładać na parafjan jakichkolwiek składek, składki mogą być nałożone jedynie przez zgromadzenie, któremu jak to pisaliśmy musi przewodniczyć wójt lub sołtys. Uchwały o nałożeniu składek zapadają zwykłą większością głosów.

W miastach mniejszych, osadach i wioskach dozór kościelny wspólnie z radą miejską, lub wójtem gminy; sołtysem właściwym i dwoma gospodarzami dzieli uchwaloną sumę między pojedyńcze osoby „mając na względzie wysokość opłaconego podymnego, a nadto indywidualną zamożność (§ 14 i 6 Post. Ks. Namiestn. Król. z dn. 3 stycznia 1818 r.).

Dla poinformowania parafjan o robotach na ich koszt przedsięwziąć się mających, jako też o wysokości składek przez nich uiścić się powinnych. Dozór kościelny odpowiednie ogłoszenie winien umieścić na drzwiach kościoła, a również zawiadomić Magistraty i gminy o tem, iż te dane są w ciągu 30 dni do przejrzenia dla każdego obowiązanego do płacenia składek. Najwygodniej jest zarówno dla dozorów jak i mieszkańców gminy, jak dane odnoszące się do ustanowienia składek są do przejrzenia w kancelarji magistratu lub gminy. Każdy z przeglądających rozkład może czynić na marginesie swoje reklamacje, które są, po upływie dni 30, rozpatrywane przez dozór kościelny, który co do każdej reklamacji obowiązany jest wydać motywowane decyzje.

Przepisy regulujące nakładanie składek parafjalnych zostały przez nas wymienione powyżej, należy zaznaczyć, iż zorjentowanie się w nich jest niejednokrotnie bardzo utrudnione ze względu na ich wielką liczbę i niedostateczne wyjaśnienie nastręczających się kwestji spornych. Wszystkie te przepisy mówią jednak jedynie o utrzymaniu, ewentualnie o budowie, naprawie kościoła i budynków plebańskich, przeto składki parafjalne jedynie na ten cel mogą być nakładane. Składki na inne cele, np. na utrzymanie służby kościelnej, chociażby ich nałożenie w danym, konkretnym wypadku, było konieczne mogą być uznane jedynie za dobrowolne, i do ich opłaty są obowiązani jedynie ci, którzy na nie wyrazili swą zgodę.

Ł

Samorządy podejmą akcję zapomogową.

W starostwie odbyło się posiedzenie sejmiku, na którem delegowany specjalnie przez fundusz bezrobocia kierownik biura funduszu, p. Dłużniewski, przedstawił konieczność podjęcia czynności pomocy dla bezrobotnych przez łódzki wydział powiatowy.

W sprawie tej zarząd funduszu otrzymał pismo min. pracy, wydane w porozumieniu z min. spr. wewn. W piśmie tem wskazano na niezbędność uproszczenia całej akcji, oraz uzgodnienia działalności instytucyj zastępczych, którą realizować winny nie gminy, lecz wydziały powiatowe.

Okazuje się jednak, że zarząd funduszu w Łodzi na kilka miesięcy przed otrzymaniem tego pisma podjął wysiłki w kierunku przekazywania tej akcji wydziałom powiatowym w całem województwie. Dzięki tej inicjatywie można było wprowadzić znaczne oszczędności i uproszczenia całej akcji w Brzezinach, Sieradzu, Łęczycy, Łasku, oraz w pow. piotrkowskim i radomskim.

Trudności wyłoniły się tylko w starostwie łódzkiem. Obecnie po ostatniej konferencji w starostwie dojdzie do podjęcia akcji zasiłkowej przez wydział powiatowy sejmiku łódzkiego, co pociągnie za sobą redukcje wydatków na ten cel.

Przeciw żebractwu.

W ostatnich dniach żebractwo w Łodzi stało się plagą nawiedzającą mieszkańców na ulicach, a równocześnie zwiększyła się ilość kradzieży w mieszkaniach osób, przebywających na letniskach.

Sprawa ta była ostatnio tematem obrad w wydziale opieki społecznej przy Magistracie, przyczem debatowano nad sposobami zwolnienia społeczeństwa łódzkiego od plagi żebractwa.

Okazuje się, że wydział opieki społecznej wydaje dużo pieniędzy na utrzymanie żebraków i że otrzymują oni zapomogi nie o wiele mniejsze niż bezrobotni, a mimo to uprawiają swój stary proceder.

Po dłuższej dyskusji postanowiono wysłać delegację do komendanta policji w celu uzyskania pomocy władz przy aresztowaniu żebraków, w celu stwierdzenia, czy otrzymują oni zapomogi w wydziale i o ile tak, to żebracy ci będą zatrzymywani w zbiorni miejskiej, a sprawa przeciwko nim skierowana zostanie na drogę sądową.

Zatrzymani na żebraninie, którzy dotychczas zasiłków nie otrzymują, będą do nich zakwalifikowani i oddani zostaną pod nadzór, celem stwierdzenia czy przestali już żebrać.

Jak się dowiadujemy, komendant policji pan nadkomisarz Izydorczyk zgodził się na powyższą propozycję i komisarjaty policji otrzymały odpowiednie zarządzenia.

Pomoc rządu dla ofiar dla powodzi.

Urząd Wojewódzki otrzymał 2,000 złotych, jako zapomogę Rządu na ofiary po ostatniej powodzi w powiecie łaskim.

Kwota ta przekazana została staroście łaskiemu, który rozdzieli ją na wniosek komisji rozdzielczej.

Stan bezrobobia na terenie Łodzi.

Na terenie Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Łodzi (m. Łódź, powiaty: Łódzki, Łaski, Sieradzki, Brzeziński) w dniu 21. 8. 1926 r. było zarejestrowanych 53,397 bezrobotnych, w tym samej Łodzi 41,362, Pabjanicach 3012, Zduńskiej-Woli 709, Zgierzu 3110, Tomaszowie Maz. 3848, Ozorkowie 558, Konstantynowie 346, Aleksandrowie 72, Rudzie-Pabjanickiej 380.

Z zasiłków korzystało w ubiegłym tygodniu 46,349 bezrobotnych. W tym 3766 bezrobotnych brało zasiłki ustawowe z Funduszu Bezrobocia i 42,583 bezrobotnych zasiłki doraźne ze Skarbu Państwa, w samej Łodzi pobierało 36,832 bezrobotnych zasiłki: 3105 z Funduszu Bezrobocia i 33,727 ze Skarbu Państwa.

W ubiegłym tygodniu straciło pracę na terenie P. U. .P .P w Łodzi 205 bezrobotnych, otrzymało pracę 850 robotników, wysłano do pracy 120 [robotników.

Budżet miasta Łodzi na rok 1927.

Na posiedzeniach Magistratu, odbytych dnia 12, 13 i 17 b. m. rozpatrzono zamierzenia skarbowe Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1927.

Zamierzenia te zamykają się w dochodach budżetu administracyjnego zwyczajnych w sumie 15.337.205 zł., zaś nadzwyczajnych — 4.972.674 zł., w rozchodach budżetu administracyjnego zwyczajnych 14. 561. 855 złot., nadzwyczajnych zaś — 5. 748.024 zł.

Budżet przedsiębiorstw komunalnych zamyka się w dochodach i rozchodach zwyczajnych sumą 4.755.048 zł., a w nadzwyczajnych — 4.000.000 zł.

Z ważniejszych pozycyj budżetu wymienić należy: Wydział Oświaty i Kultury 4.047.144 zł., Wydział Zdrowotności Publicznej — 2.974.809 zł., Wydział Opieki Społecznej 1.971.559 zł., Wydział Budownictwa 976.592 zł. Wydział Gospodarczy (obejmujący m. in. również utrzymanie parków i plantacyj miejsk.) 1.192.190 złotych.

Na kontynuowanie robót kanalizacyjnych w roku 1927 budżet przewiduje sumę 4 miljonów złotych.

O uzdrowienie stosunków w kolejnictwie.

Dzikie stosunki, panujące na kolejach w okręgu łódzkim, które znalazły swe odzwierciadlenie na łamach prasy łódzkiej, skłoniły wreszcie wyższe władze kolejowe do wglądnięcia w te sprawy

Jak się dowiadujemy, główna dyrekcja kolei w Warszawie w osobie prezesa dyrekcji rozpoczęła lustrację narazie linji Łódź — Warszawa, w celu stwierdzenia, czy żale prasy i podróżnych są słuszne i w jakim stopniu.

Prezes dyrekcji na każdej stacji, nawet najmniejszej bada dokładnie postulaty zamieszkałych w obrębie stacji mieszkańców, przyczem na niektórych przystankach, jak np. w Żakowicach przygotowano memorjały, celem przedstawienia komisji lustracyjnej.

Memorjały zawierają skargi na lokalne władze kolejowe, które ignorują potrzeby ludności, nie dostarczając odpowiedniej ilości wagonów, dalej wskazuje się na przedpotopowe oświetlanie wagonów świecami i nielogiczny rozkład jazdy.

O co im chodzi.

Z rokowań polsko-niemieckich. — Nieustający „Drang nach Osten“.

Wojna gospodarcza, narzucona Polsce przez zawsze butne Niemcy, zawiodła oczekiwania ich jednak o tyle, że przynosi im daleko większe straty, aniżeli nam. Szczególnie w minionym kwartale, gdy wskutek strajku górniczego w Anglji wzmógł się kolosalnie zbyt naszego węgla do poszczególnych krajów, uwydatniła się jaskrawo, bezcelowość usiłowań niemieckich, żeby na tej drodze wywrzeć jakikolwiek nacisk na Polskę. Natomiast Niemcy same tracą u nas ważny rynek zbytu na swoje wyroby przemysłowe, który skwapliwie starają się posiąść przemysłowcy francuscy, angielscy, czescy i t. d.

Jednem słowem fakt, że Polska na swoje surowce jak węgiel, drzewo, nafta i na swoje zboże znajduje dzisiaj zbyt dość łatwo, a natomiast gotowym wyrobom niemieckim u nas trudno będzie odzyskać to z powrotem, co straciły na korzyść innych konkurencyj, zaczyna powoli coraz więcej otrzeźwiająco wpływać na umysły niemieckie. Szczególnie zaś to otrzeźwienie następuje w kołach gospodarczych, jak o tem świadczą głosy odnośnej prasy niemieckiej.

Jednakże w kołach rządowych, które ulegają wpływom szowinistycznym, snać nadal jeszcze żywią nadzieję, że Polskę da się tym sposobem zmusić do ustępstw. Mianowicie odkąd po przewrocie majowym u nas ster rządów dostał się ponownie w ręce czynników lewicowych, pewność siebie po tamtej stronie wzmagała się widocznie, jak gdyby poprostu liczono na to, że z tym rządem łatwiej będzie dojść do porozumienia, aniżeli z poprzednim.

Widzimy tedy, że rokowania o zakończenie wojny gospodarczej, którego w gruncie rzeczy pragnąć muszą obie strony, w ostatnich czasach znowu stały się bardzo uporczywe wskutek wzrastających pretensyj niemieckich, aż ostatecznie wobec wakacji poszły znowu na sześć tygodni w odwłokę.

Rząd niemiecki, który pod naciskiem opinji tamtejszych kół gospodarczych był już znacznie zeskromniał, teraz znowu odzyskuje swoją butę i stawia żądania wprost bezczelne, co do których z naszej strony nie może być nawet dyskusji.

Bo czyż może być mowa o tem, żebyśmy przyznali im prawo swobodnego osiedlania się w Polsce, jak tego się domagają? Toż to nic innego, tylko ich odwieczny, „Drang nach Osten“. Tą drogą straciliśmy Warmję i Mazury, tą części Pomorza, Wielkopolski i Śląska i mieliśmy im jeszcze dawać możność przygotywania dalszych zdobyczy w przyszłości!? Chyba musielibyśmy zupełnie zaślepnąć i niewidzieć niebezpieczeństwa, jakie w tem się kryje, a wszelkie nauki i wskazania przeszłości na nicby się nie zdały.

Ale widocznie nadzieje i wyrachowania niemieckie tym razem na tem się opierają, że swerze rządzącej obecnie w Polsce choćby i za taką cenę będzie zależało na porozumieniu i dobrych stosunkach z Berlinem, aby się tylko utrzymać jaknajdłużej przy władzy.

Może więc nadzieje niemieckie nie są wcale tak naiwne i niemądre!

W takim razie jednak naszą rzeczą tutaj jest czuwać temwięcej i podnosić głos ostrzegawczy i zapobiegać, żeby nie został popełniony błąd, który w przyszłości srodze mógłby się pomścić na Polsce. Niemcy potrafią pracować na deleką metę. I Jagiellonowie kiedyś dla spraw wschodnich nie dosyć zwracali uwagę na zachód, a przezto pozwolili rozrość się pod bokiem potędze pruskiej, która potem przygotowała rozbiór Polski.

Zatem czuwajmy. ak.

Wielkość Polski.

Polska posiadała największe terytorjum w drugiej połowie XV wieku, wynosiło ono blisko 1.000.000 kilometrów kwadratowych. Przed rozbiorami w drugiej połowie XVIII wieku powierzchnia Polski stanowiła jeszcze przeszło 750,000 kilometrów kw., a więc prawie dwa razy więcej, niż Polska dzisiejsza, posiadająca 388.279 kilometrów kwadratowych.

O zbliżającej się hegemonji kobiecej.

I u nas na prowincji kobiety coraz bardziej podkopują odwieczną hegemonję mężczyzny i uszczuplają pole pracy i zarobkowania. Kobiety buchalterki, urzędniczki, korespondentki, maszynistki, kasjerki, telefonistki (nie wspominam o doktorach, adwokatach, dentystach i innych zawodach wyzwolonych) to typy coraz zjawiające się i rosnące jak grzyby po deszczu. Szef biura rządowego, czy prywatnego przyjmuje kobietę, gdyż pracuje ona za tańsze wynagrodzenie jak mężczyzna i jest w swojem zajęciu skrupulatniejsza. A jednak, zapatrując się na tę sprawę nie z punktu widzenia budżetowego, dochodzą niektórzy do wręcz przeciwnych wniosków i twierdzą, że kobieta w biurze obniża wartość pracy i często robi z biura salon flirtu. Płeć piękna zechce mi wybaczyć te ostre słowa. W naszych miasteczkach, w urzędach, przed wojną, nie znalazłeś kobiety nawet na lekarstwo, a dziś . . .

Jak za dotknięciem różdżki czarodziejskiej wszystko się zmieniło. W sądzie kobieta, w magistracie stanowisko kasjera zajmuje kobieta, rejent w kancelarji zatrudnia dwie kobiety, w urzędzie pocztowym — kobieta, a policja, sejmik, kasa skarbowa, komunalna, powiat — lepiej nie wspominać.

Mam szczęście znać prawie wszystkie „urzędniczki“ na terenie Dąbia i okolicy. I czy dacie, czytelnicy wiarę: z małemi wyjątkami, to córki zamożnych rodziców, posiadających domy i ziemię. Zaciekawiony tem zjawiskiem, zapytałem jedną z nich mniejwięcej w tym sensie: co panią skłoniło do objęcia posady?

Oto odpowiedzi, istne kurjosum: nudno w domu, co za satysfakcja cerować skarpetki, myć szklanki, lub pracować z mamusią w kuchni, czy nie lepiej być urzędniczką, i wyłowić męża. Wszak kobieta (samodzielna) nie jest ciężarem dla mężczyzny i kobietę taką więcej świat męski szanuje i ceni. Cóż miałem odpowiedzieć na takie postawienie sprawy. Wyciągam tylko wnioski i twierdzę, że jeżeli stan taki trwać będzie w dalszym ciągu, tak u nas w Dąbiu, jak i w całym kraju, to za lat 50, (czy szczęśliwie chwili tej dożyję nie jestem pewny!) kobiety wyprą mężczyzn i zajmą wszelkie przodujące i ważniejsze stanowiska. My, mężczyźni zaś zejdziemy do roli parjasów i myjąc garnki w kuchni i ścieląc łóżka, śpiewać będziemy ukradkiem pieśń o minionej chwale. —

Sic transit gloria mundi — tak przemija chwała świata.

Będziemy, jako te zwierzęta, wodzone w klatce na pokaz. *A. S.*

Od Redakcji.

Redakcja nie podziela poglądu autora na sprawę pracy kobiet w biurach i urzędach, gdyż większość urzędniczek, to osoby, które pracą sumienną z pożytkiem dla kraju, zdobywają środki na własne utrzymanie i utrzymanie rodziny. — Niechże te dzielne kobiety wolne będą od wszelkich zarzutów. —

Artykuł powyższy drukujemy w przekonaniu, że spotka się on w następnym numerze tygodnika z należytą odprawą ze strony zaczepionych pracowniczek.

Na angielskiej ziemi.

III. MORZE

Nareszcie.

Jeszcze jeden przeciągły gwizd — nagłe wstrząśnienie zgrzyt śruby okrętowej i powoli majestatycznie porusza się statek, odbijając się wielkiemi krokami od brzegu.

Stałam pośród całej naszej gromadki, patrząc w toń wód. I zrozumiałam wtedy, jak prawdziwe jest wyrażenie: statek pruje wodę. Naprawdę, gdy człowiek zapatrzy się w powierzchnię fal, na których kładą się promienie słońca, może się przestwór wód wydać ogromną płachtą płótna, które, jakby wielkiemi nożycami przecina łatwo i śmiało dziób okrętu.

Może tylko płótno rozcinane bardziej krzyczy — wody milczą i spokojnie odchodzą w dal, tylko skraj rozcięcia lekko wznosi się, zupełnie jak przy płótnie.

Oderwałam oczy od morza — spojrzałam w stronę Flushing.

Już nie było miasta. Zniknęło już, jedynie zdala widoczna była ciemna linja, nierówna pokrzywiona — to brzegi.

Spojrzałam w drugą stronę. Prócz lazuru wód i kilku łodzi, zapewne rybackich nie widać było żadnego lądu, żadnej ziemi. Nawet tej ciemnej linji, bramującej wodny szlak nie widać tutaj: Nie widać jej po lewej ani po prawej ręce — jeszcze raz oglądam się, wstecz, ku Holandji — już wszystko zniknęło. Wokół mnie wody i wody, jeden olbrzymi bezmiar wód.

Zaczęłam wpatrywać się w fale. Biegną cicho, powoli, leniwie, a tam dalej już nawet nie biegną — stają spokojnie, leżą bez ruchu, jakby bez życia zupełnie. Bliżej okręty wydymają się nieco, nawet tuż przy ścianach pokaże się niekiedy biała piana — to widać gniewa się morze z powodu burzenia jego spo-

Przegląd Polityczny.

Współpraca ministerjów.

W związku z czwartkową konferencją marszałka Piłsudskiego z ministrem spraw wewn. p. Młodzianowskim dowiadujemy się, że na konferencji tej ustalono ścisłą współpracę obu resortów nietylko na wypadek wojny i mobilizacji ale w czasie pokoju, a więc na wypadek katastrof żywiołowych, strajków, niepokojów w kraju i t. d.

Widocznym znakiem tej współpracy jest, iż szefem wydziału wojskowego ministerjum spraw wewn. będzie mianowany oficer sztabu generalnego, który jednak nie przejdzie do służby cywilnej, lecz będzie jako wojskowy przydzielony do min. spraw. wewn. Na czwartkowej naradzie ustalono, iż oficerem tym będzie pułkownik Pieracki. Dotychczas szefem departamentu wojskowego był p. Longchamps.

Polityka Sowietów.

— „Słowo Ryskie" donosi z Moskwy że odbyło się posiedzenie rewolucyjnej rady wojennej, na którem omawiano kwestję przygotowania armji sowieckiej, na wypadek ewentualnego konfliktu zbrojnego.

Unschlicht i Tuchaczewski wypowiadają się za polityką agresywną, oraz jakoby za natychmiastowem wystąpieniem Rosji sowieckiej przeciwko jej sąsiadom zachodnim.

Kamieniew i Budienny ostro skrytykowali to stanowisko, wskazując na nieprzygotowanie armji sowieckiej do wojny.

W rezultacie miała się rada wojenna zwrócić do rady komisarzy ludowych, polecając jej ze względów wojskowych unikanie wszelkich konfliktów z państwami ościennemi.

Indje zagrożone od strony Turkiestanu.

Rosja przygotowuje się do natarcia na Indje angielskie. Za podstawę służyć jej ma Turkiestan chiński.

Rusini na Ukrainie przeciw bolszewikom.

Paryski dziennik „Le Matin" otrzymał z Odessy korespondencję, która cokolwiek światła rzuca na stosunki, panujące na Ukrainie.

Otóż tamtejsi wieśniacy ruscy skorzystali z przewrotu rewolucyjnego, aby rozebrać ziemie dworskie, ale z bolszewickiemi rządami nie pogodzili się do tej pory. Istnieje wśród włościan ruskich sprzysiężenie, pod nazwą „Ukraina włościańska", które utrzymuje stosunki z mieńszewikami, a bolszewikom bruździ. Nietylko odmawia im podatków, lecz urządza także napady na kasy rządowe i ograbia je.

Celem ruchu, obok uniknięcia podatków i danin w naturze, jest uzyskanie maszyn rolniczych, których na Ukrainie brak wielki.

Zwalczają też spiskowcy naukę języka rosyjskiego w wojsku i w wykładach dla robotników.

Moskwa zwalcza te prądy, ale bez skutku.

Część wojska rosyjskiego na Ukrainie zbuntowała się przeciw władzom bolszewickim, co doprowadziło do walk zaciętych nad samą granicą polską, ku której cofały się zbuntowane odziały.

Rozruchy w Grecji.

Garnizon ateński pod wodzą generała Condilisa wystąpił zbrojnie przeciwko obecnemu rządowi.

Gen. Condilis stał się wkrótce panem położenia. Wszyscy ministrowie gabinetu Eutaxiasa zostali aresztowani. Wydano również rozkaz aresztowania generała Pangalosa, który przebywa na wypoczynku na wyspie Spetsae.

Gen. Condilis zwrócił się do Admirała Gonduriottisa z propozycją objęcia stanowiska Prezydenta.

W mieście panuje spokój. Wojskowy garnizon ateński, sprzyjający gen. Condilisowi zajął wszystkie gmachy publiczne. Aresztowano ministra wojny i ogłoszono, że tyranja Pangallosa została obalona. Do ruchu przyłączyła się flota. W celu wykonania rozkazu aresztowania Pangalosa wysłano okręt wojenny.

Generał Condilis wydał orędzie, w którem uzasadnia wybuch rewolucji.

Drugi kongres mniejszości narodowych zwołany do Genewy.

Reprezentacja Polaków z pięciu państw.

Na 25 -go i 27-go sierpnia r.b. został zwołany do Genewy II-gi kongres mniejszości narodowych, przygotowany przez komisję, wybraną w październiku roku ub. podczas I-go kongresu mniejszości narodowych w Genewie. W skład komisji przygotowawczej wszedł wówczas ze strony polskiej hr. Sierakowski, jako wiceprzewodniczący komisji.

W tegorocznym kongresie uczestniczyć będą grupy polskie z pięciu państw: z Niemiec, Litwy, Łotwy, Czechosłowacji i Rumunji.

Polska mniejszość narodowa z Niemiec reprezentowana będzie przez hr. Sierakowskiego, posła Baczewskiego i d-ra J. Kaczmarka. Grupy polskie, którym przydzielono trzy referaty, będą obok grup niemieckich i żydowskich najpoważniejszemi czynnikami na II-gim kongresie w Genewie.

Od kongresu pierwszego będzie się różnił kongres tegoroczny ilością uznanych i dopuszczonych do kongresu grup mniejszościowych. Do 30-tu grup mniejszościowych, reprezentowanych w roku ubiegłym, dojdzie 6 nowych grup (katalończycy z Hiszpanji, czesi z Austrji, serbowie z Rumunji, Rumuni z Jugosławji, Rosjanie z Polski, Polacy z Rumunji.)

W kongresie mieli uczestniczyć także Fryzowie z Niemiec. Wniosek ich nie został jednak uwzględniony.

Wybrano jedynie komisję, która ma zbadać, czy świadomość narodowa Fryzów, jest tak odrębną od większości niemieckiej, że należy uważać ich jako mniejszość narodową.

---

koju. Ale już kilka metrów dalej leży spokojne, wpatrzone w oko słońca, które odbija się w jego lazurowych toniach i mieni tysiącem jasnych, jaśniejszych, oślepiających barw. A tam dalej, dalej ciemnieją barwy i przechodzą w szarą, olbrzymią masę, która w siebie zaklęła dziwny, usypiający spokój.

I wszędzie morze, morze, morze.

Jakim małym czuje się wówczas człowiek. Taką drobniutką istotą, tak mimowoli powtarza z księdzem Piotrem: Panie, jestem prochem i niczem.

Sama nie wiem kiedy usiadłam na ławce pokładu. Przytłoczyła mię świadomość tego bezkresnego ogromu wód. Czułam fizyczny ból w karku, jakbym dźwigała na sobie tę masę morza. A potem rozlewać się we mnie poczęła ta cisza, którą tchnęło morze, a oczy utkwione w fale na chwilę nie mogły się od nich oderwać. Zatonęłam wzrokiem w odmęcie wód i zdaje mi się, że mogłabym tak patrzeć, patrzeć bez końca.

Ostatniemi promieniami kładło się słońce na falach. Szarozielona ich barwa powoli bladła, zieleń ustępowała powoli, powoli, krok za krokiem, jak cofająca się przed inną, potężniejszą. Zdało mi się, że roztacza się przedemną perłowo szara masa, której ostatnie promienie dobywały mieniące się co chwila, różowawe odblaski.

Z tego półsnu zbudziły mnie druhny.

I wtedy dopiero uświadomiłam sobie, że oto wśród tej gromadki Polek niema ani jednej, któraby czuła lęk przed potężnem morzem, że pośród nas, w olbrzymiej większości pierwszy raz mierzących się z tym bezmiarem fal, nieznane jest uczucie strachu, że patrzymy w morze, jak na dobrego starego przyjaciela.

Wszak dzisiaj i my mamy swoje morze i nasz naród wydostał się na ten olbrzymi gościniec wyścielony poprzez ogromne przestrzenie, aby najłatwiej najprzystępniej połączyć różne narody świata.

Lecz skoro nie odzywa się w nas prze-

ZE ŚWIATA.

Zbrojenia międzynarodowe.

„Britisch United Press" zamieszcza ogłoszoną przez Ligę Narodów statystykę, dotyczącą zbrojeń lądowych oraz morskich, na które główne państwa wydają następujące sumy w funtach szterl.: Anglja — 114 milj., Stany Zjednoczone — 110 miljon., Francja — 51 milj., Japonja 43 milj., Rosja — 38 milj., Włochy — 31 milj., oraz Niemcy — 21 milj., Wydatki te obciążają każdego mieszkańca w następujących rozmiarach (funty angielskie): 25. 12, 1. 00, 1,12, 0, 14, 0, 16 0,07

Chiny bronią swej niezależności.

W Chinach wzmaga się duch niezależności narodowej. Rząd znosi wszystkie przywileje państw zagranicznych. O ile się na to nie zgodzą, grozi bojkotem ich towarów.

Strajk w Anglji.

Układy rozbite.

Z Londynu donoszą, że układy pomiędzy przedstawicielami robotników i właścicielami kopalń; nie dały wyniku pomyślnego i zostały wskutek tego przerwane.

Potężna manifestacja za połączeniem Austrji do Niemiec.

Od niejakiego czasu po ostatnim pobycie marszałka parlamentu niemiemieckiego — Loebego — który tu wygłosił mowę, nawołującą do połączenia się Austrji z Niemcami — wzmógł się ogromnie ruch zwolenników tego połączenia, ujawniający się w licznych pochodach manifestacyjnych.

Niemcy przeciw robotnikom zagranicznym.

Rząd niemiecki postanowił w przyszłym roku zmniejszyć liczbę zagranicznych, przeważnie polskich robotników rolnych, ze 130 000 na 100.000. Tyle przybędzie za paszportami i wizami a drugie tyle przez zieloną granicę, bo inaczej niemcy nie osialiby pól, ani sprzątnęli płodów.

Zakonnicy uciekają z Meksyku do Hiszpanji.

Z Meksyku uciekło wielu zakonników i udało się do różnych prowincji Hiszpanji.

Według nich, wzburzenie, spowodowane walką religijną, dopiero się zaczęło i trzeba się spodziewać poważniejszych zaburzeń, ponieważ polityka religijna prezydenta Calless'a wywołała wielkie niezadowolenie wśród sfer wojskowych.

Ile się zarabia w Rosji Sowieckiej.

Komisarjat ludowy pracy w Moskwie ogłosił tabelę najniższych płac w przemyśle sowieckim. Płace te stosowane wobec licznych robotników, są następujące: 10 rubli miesięcznie dla Moskwy i Piotrogradu, 9 rubli dla miast gubernjalnych, 8 rubli dla ośrodków przemysłowych 7 rubli 50 kop. dla miast powiatowych, oraz 7 rubli dla innych miejscowości.

Amnestja w Litwie.

Na mocy amnestji wypuszczono na wolność 143 osoby, w tem 2 polaków, 30 komunistów, oraz zamachowców kłajpedzkich. Zarówno w Kownie jak i na prowincji ma być wypuszczonych około 600 osób.

Orędzie biskupów w Austrji piętnuje groźny upadek moralności.

Ostatni numer „Dziennika Djecezjalnego" ogłasza komunikat episkopatu wiedeńskiego, piętnujący coraz groźniejszy upadek moralności publicznej. Komunikat przeciwstawia się ujemnym stronom kultury cielesnej, źle zrozumianym sportom, ćwiczeniom rytmicznym, pornografji szerzonej przez kina, teatry i literaturę. Co do strojów kobiecych odezwa austryjackich biskupów stwierdza, iż panująca obecnie moda ma wyraźną tendencje do obnażania lub uwydatniania kształtów. Jest to ze stanowiska moralności chrześcijańskiej godnem potępienia, ponieważ zbliża to nas w pewnym stopniu do czasów pogańskich. Rodzice, w pierwszym rzędzie matki są odpowiedzialni za stroje swoich córek. W szczególnie ostrych słowach piętnuje orędzie biskupów przychodzenie kobiet do kościoła w strojach nieprzyzwoitych. Kobieta katolicka powinna w pierwszym rzędzie świecić dobrym przykładem skromnej i stosownej odzieży. Rodzice nie powinni pozostawiać swojej dorastającej córki i syna bez nadzoru, zwłaszcza na dancingach. Coraz większa demoralizacja jest groźnem niebezpieczeństwem dla narodu, rodziny i państwa. Tylko religijne i moralne odrodzenie dają rękojmię podniesienia społeczeństwa z duchowego upadku.

---

strach przed niem — więc chyba już w prastarych czasach uczestniczyłyśmy, uczestniczył nasz naród w jego dobrodziejstwach.

Ach, jak łatwo, jak szybko myśli się na morzu, pod wpływem morza.

Żal mi tylko jednej rzeczy.

Już w Warszawie wyobrażałam sobie ile to nowych, potężnych przeżyć doznam — w czasie burzy morskiej. (Na chorobę morską byłam i tak przygotowaną). Ale zobaczyć burzę, widzieć własnemi oczyma straszne zmagania się żywiołów, czuć jak okręt, niby łupina, broni się tylko to przed wiatrem to przed wichrem potężnym, to przed atakiem wielotysięcznych fal — a nigdy atakować nie może, czuć to wszystko i widzieć i być świadkiem tej walki, to dopiero rozkosz.

Tymczasem morze było spokojne, ciche, łagodne.

Lecz — chociaż żal mi, że nie wzbogaciłam się o to jeszcze doświadczenie — nie mam żalu, ani do ciebie nawet ukochane morze.

Bo wzkazałoś mi inną potęgę — potęgę ciszy i pokoju, potęgę łagodności i tej niezrównanej pogody, jaką siejesz w duszę, jaką koić możesz — wierzę w to — wszystkie bóle i goić każdą ranę.

Jest naprawdę balsam przedziwny w tej przedwieczornej, wielobarwnej, cichej masie wód.

IV. LONDYN.

I znowu przeciągły gwizd.

Powoli zbliża się okręt do brzegu. Już brzęczą łańcuchy, już widać surowe budynki nadbrzeżnego Folkestone.

Za chwilę przyjmuje nas gościnnie ziemia Wielkiej Brytanji.

Wprost z okrętu udajemy się na stację kolejową i w kilka godzin jesteśmy w Londynie.

Z hukiem wjechał pociąg na gwarną stację. Wpadłyśmy w ruch szalony na dworcu, przed dworcem i jakby przerażone hałasem

Z POLSKI.

Koalicyjny zjazd wojskowy w Polsce.

Począwszy od dnia 5-go września do 12-go września odbywać się będzie jeden z najpoważniejszych zjazdów.

W dniu tym zjadą do Polski Delegaci F. I. D. A. C-u w skład, którego wchodzą rezerwowi wojskowi dziewięciu państw koalicyjnych. Warszawski zjazd będzie czwartym z rzędu, poprzednie odbyły się w Paryżu, Londynie i Rzymie.

Sprzymierzeńcy i sojusznicy nasi będą mieli sposobność zapoznania się ze stosunk. naszego społeczeństwa do wojska z organizacjami byłych wojskowych ich ideologją, oraz organizacją.

Z naszych organizacji byłych wojskowych należą do F. I. D. A. C-u jedynie przedstawiciele tych formacji wojskowych, które walczyły przeciwko Niemcom a więc: Związek Dowborczyków. Związek Hallerczyków i Związek Powstańców i Wojaków oraz Związek Oficerów Rezerwy, Związek inwalidów Wojennych i Związek Obrońców Lwowa.

Subwencje sejmu śląskiego.

Na nadzwyczajnem posiedzeniu konwentu seniorów sejmu śląskiego uchwalono wyasygnować na zaopatrzenie w ziemniaki biednej ludności śląskiej -- 2,200,000 złotych, na żłóbki dla dzieci — 30,000 zł., na pomoc dla najbiedniejszych — 200,000 zł., dla zredukowanych i chorych policjantów — 140,000 zł., na dalsze roboty przy budowie kolei Skoczów-Chybie i Ustroń-Wisła — 770,000 zł., na powodzian — 50,000 zł., na szkoły średnie — 250,000 zł., na budowę gmachu województwa i sejmu śląskiego — dalsze 120,000 zł.

Cudowne uzdrowienie inwalidy na Jasnej Górze.

Jak donoszą pisma warszawskie, wśród tegorocznych pielgrzymek do Częstochowy rozeszła się wiadomość o uzdrowieniu 25 letniego Michała Wydziałkiewicza, inwalidy wojennego z Mińska Mazowieckiego, zamieszkałego ostatnio we wsi Grodzisko pod Kaliszem.

Wydziałkiewicz, sparaliżowany na prawą rękę i nogę, utrzymujący się ostatnio z miłosierdzia, przybył wraz z pielgrzymką ze swej parafji do Częstochowy.

Do klasztoru przywieziono go furmanką, poczem prowadzony przez uczestników pielgrzymki dotarł do klasztoru.

Po odbytej spowiedzi i przyjęciu komunji udał się do kaplicy Matki Boskiej.

Tu — jak opowiadał następnie — leżąc krzyżem przed cudownym obrazem, doznał wrażenia, iż krew płynie mu z boku, poczem, jak twierdzi, powróciła mu utracona oddawna zdolność władania ręką i nogą. Istotnie o własnych siłach powstał a następnie opuścił kaplicę.

O. Pius spisał protokuł o uzdrowieniu Wydziałkiewicza.

Rok szkolny w Polsce rozpocznie się 15 września.

Z powodu panującej epidemji szkarlatyny p. minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zarządził na wniosek p. ministra Spraw Wewnętrznych odroczenie rozpoczęcia roku szkolnego we wszystkich szkołach publicznych i prywatnych na obszarze całego państwa do dnia 15 września r. b.

Gdzie djabeł nie podoła tam po. le b...

Śledztwo w sprawie wykrytej ostatnio organizacji szpiegowskiej, której centrum znajduje się w Lidzie dało bardzo obfity materjał.

Stwierdzono, że organizacja składało się z kilku osób.

Stała mieszkanka Lidy — Czerniakówna — utrzymywała bliższe stosunki z sierżantem 11 pułku lotniczego — Kazimierzem Koziakińskim. Jednocześnie komunikowała się z kreślarzem tegoż pułku — Zagelewem.

Temi drogami wydobywała Czerniakówna plany i papiery, dotyczące organizacji naszego lotnictwa, które następnie przesyłała do Niemiec i do Rosji.

Organizację wykryto na skutek przypadkowego aresztowania jednego z członków szajki szpiegowskiej — Woźniaka — w chwili, gdy z planami chciał przekroczyć granicę sowiecką.

Chleb w czasie pokoju — broń podczas wojny.

Na konferencji, która odbyła się na zamku w obecności Prezydenta Mościckiego ustalono, iż skarb państwa nie jest w stanie uwzględnić budżetu, dotyczącego uzupełnienia braków pokojowego zapotrzebowania materjalnego armji. Skarb państwa może finansować tylko te nowo powstałe działy produkcji przemysłowej, o ile produkcja tej gałęzi pokryć potrafi ważne potrzeby pokojowe rynku wewnętrznego, jak np. związki azotowe dla celów rolniczych.

Następna konferencja dotycząca przemysłu wojennego zajmie się sprawą rozbudowy przemysłu azotowego. Sprawę tą wobec niemożliwości pokrycia zapotrzebowania rolnictwa przez produkcję krajową uznano za pilną. Ustalono że współudział kapitału zagranicznego w rozbudowie przemysłu azotowego nie jest w zasadzie wykluczony.

Koleje. — Drogi. — Poczta.

Długość linji kolejowych wynosiła w roku 1924 — 16,9969 klm. Mamy obecnie około 2,800 parowozów i 8,600 wagonów osobowych.

Pod względem rozbudowy sieci kolejowej Polska zajmuje 12 miejsce.

Długość dróg lądowych wynosi — 16,399 klm.

Ilość urzędów pocztowych, które przesyłają listy do naszych żon, dzieci, krewnych, no i (niestety!) wierzycieli — wynosi 3,740. Druty telefoniczne na całym obszarze Rzplitej Polskiej osiągają długość 50,000 klm.

---

ludzi, wyciem syren samochodowych, gwizdem pociągów — zbiłyśmy się w gromadkę. Całe szczęście że druhna Oleńka (w czasie podróży można nawet z wielkiemi szarżami spoufalić się) czuła się w Londynie jak u siebie w domu. Dyrygowała nami — to zrozumiałe, autami — za to się płaci policjantowi — widać czuli władzę przed sobą.

Więc za chwilę znalazłyśmy się w wspaniałem mieszkaniu znajomych druhny Olgi.

Widać spodziewano się tu nas. Chociaż gospodarze byli nieobecni, ich ochmistrzyni czekała na nas z kolacją.

Byłyśmy oszołomione zbytkiem, panującym w domu. Kiedy zaś druhna Olga oświadczyła nam, że gospodarze są przeciętnie zamożną rodziną mieszczańską, nie mogłyśmy wyjść z podziwu nad materjalnemi bogactwami Anglji. A chociaż to brzydko, muszę jednak przyznać się — z zazdrością myślałam, dlaczego to nasze mieszczaństwo nie jest takie bogate.

Tutaj jedna rodzina, złożona z 6 członków zajmuje cały, trzypiętrowy dom a u nas szczęśliwymi nazywa się tych, którzy mają dla swej licznej rodziny 5 cio, 6-cio pokojowe mieszkanie. A takich mebli, dywanów, luster, saloników, wspaniale urządzonych, sali balowej, gabinetów, nie spotyka się prawie w miastach, chyba w starych dworach, kryjących w sobie dorobek kilku pokoleń.

Wyszłyśmy na zalane światłem ulice. Zrozumiałyśmy tutaj, co znaczy wir wielkomiejski. Porwała nas fala, płynąca jedną stroną ulicy i ciągnęła naprzód i naprzód.

Pośrodku ulicy stoi majestatyczna postać policjanta, w świecącym kasku, w białych rękawiczkach. Oto kierownik, władza ruchu ulicznego. Kiedy podniesie przed siebie rękę, szereg samochodów, automobilów staje w milczeniu, kiedy ją spuści, wyciąga się ten długi sznur i podobny do węża zaczyna posuwać się naprzód prędko, gwałtownie. I wtedy napróżno chciałbyś przejść z jednej strony ulicy

INFORMACJE.

Pożyczki dla rolników.

Państwowy Bank Rolny wydaje rolnikom pożyczki na zakup uszlachetnionych nasion siewnych zbóż ozimych na jesienny okres siewny bież. roku. Pożyczki te udzielane będą w wysokości różnicy cen między nasieniem uszlachetnionem, a zbożem handlowem: Różnica cen ustalona została dla kwalifikowanych nasion oryginalnych — 85% ceny zboża handlowego, zaś kwalifikowanych pierwszych odsiewów — 40%. Z pożyczek tych mogą korzystać rolnicy za pośrednictwem spółdzielczych organizacji rolniczo-handlowych, kredytowych, kas gminnych, syndykatów rolniczych, oraz bezpośrednio u firm handlowych nasiennych, płacąc nadwyżkę wartości wekslem. Pożyczki oprocentowane są 14 do 16% rocznie, a podlegają zwrotowi w terminie 6-miesięcznym.

Byłoby pożądanem, aby jakaś organizacja tutejsza np. Syndykat Rolniczy lub związek kółek rolniczych zajęła się zcentralizowaniem tej sprawy w naszym powiecie. Dobrze byłoby również, aby tutejsze instytucje rolnicze porozumiały się dla wspólnego działania, aby uzyskać największą ilość pożyczek.

Kredyty dla rolnictwa.

Rada Banku Polskiego postanowiła na posiedzeniu dn. 14 b. m. zwiększyć kredyty na zakup nawozów sztucznych dla rolników o 9 miljonów zł. Dodatkowy ten kredyt przeznaczony wyłącznie na zakup superfosfatów. Celem tej uchwały jest zabezpieczenie jesiennym zasiewom lepszej niż dotychczas uprawy ziemi.

Paszporty zagraniczne.

Wydano zarządzenie, na mocy którego granica rocznego uposażenia, uprawniająca do starania się o ulgowy paszport za granicę, podwyższona jest dla osób posiadających rodziny z 7,200 — 9,600 zł. Jednocześnie uchylono konieczność zaświadczeń izby skarbowej o płaceniu podatku.

Zmiany w taryfie pocztowej.

Z dn. 1 września r. b. obowiązują następujące, między innemi, zmiany w taryfię pocztowej. Listy krajowe: do 20 gramów — 20 groszy, ponad 20 gramów do 250 — 40 gr., ponad 250 do 500 gramów — 80 groszy.

Druki krajowe: wagi ponad 1000 gramów do 2000 — 60 gr. Paczki krajowe: wagi 10 — 15 klg. — 3 zł. 50 gr., 15 — 20 klg. — 4 zł. 50 gr..

Do każdej paczki bez względu na wagę, obowiązuje dopłata 10 gr.

Przy każdym przekazie bez względu na wysokość obowiązuje dopłata 5 gr., a przy każdej depeszy — 10 gr.

Taryfa z zagranicą:

Listy zwykłe, do 20 gramów — 40 gr., za każde dalsze 20 gramów — po 20 groszy.

(Listy do Austrji, Czechosłowacji, Rumunji i Węgier do 20 gramów tylko 30 groszy).

Kartki zagranicę — 25 gr., do krajów wyżej wyszczególnionych — 20 gr.

Listy „expres" — 80 gr., polecone — 40 groszy.

Nowe znaczki stemplowe.

Z dniem 15 b. m. puszczone zostały w obieg 20 groszowe znaczki stemplowe wymiaru 19,5 × 24,5 mm., przedstawiające godło państwa w tarczy, otoczonej ramką w stylu renesansowym. W górnej części znaczka w rogach umieszczono cyfry: „20" oraz napis „groszy" u dołu zaś „opłata stemplowa".

Kolor znaczka zielony. Należy zaznaczyć, że 20 groszowe znaczki stemplowe dawnych nakładów nie tracą swej wartości.

Jak należy kasować znaczki stemplowe na dowodach prywatnych.

Ludzie prywatni i władze państwowe mają często kłopoty z nieskasowanemi znaczkami stemplowemi. Należy więc wyjaśnić że ustawa od wszelkiego rodzaju rachunków, nakazuje nalepiać znaczki stemplowe przed ich użyciem.

Opłatę uiszcza się przez naklejanie odpowiedniego znaczka stemplowego i skasowanie, które polega na przekreśleniu tegoż znaczka, wypisaniu daty i podcyfrowaniu pieczęcią lub podpisem. Jeżeli znaczek stemplowy nie jest skasowany, funkcjonarjusz państwowy podczas rewizji niema prawa kasowania go, a ma natomiast obowiązek taką opłatę uważać za niedokonaną czyli zwrócić rachunek lub pismo ze znaczkiem nieskasowanym tak samo, jakby ta opłata nie była wogóle dokonana, oraz zrobić z tego użytek służbowy.

Taka interpretacja wymienionego artykułu ustawy naraża nawet urzędników państwowych, czy też samorządowych na odpowiedzialność, jeżeli przyjmą i dalej wyślą rachunki ostemplowane należycie, ale niemające znaczków stemplowanych skasowanych.

Nie „Danzig" lecz Gdańsk.

Wobec zarządzenia gdańskiego senatu, aby władze i urzędy gdańskie posługiwały się polskiemi nazwami miejscowości, adresując do położonych na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem Warszawy, do której mają adresować „Warschau", Rada Ministrów zarządziła, aby w korespondencji do Gdańska adresowano nie Danzing, lecz Gdańsk.

Dekret o godzinach pracy w handlu.

Ministerstwo Pracy na wniosek Min. Handlu i Przemysłu wydało dekret o godzinach pracy w handlu i sprzedaży, w sklepach spożywczych. Dekret ten zaspakaja żądania sprzedawców i konsumentów nie narusza jednak ustawy o 8-godzinnym dniu pracy. Sklepy mogą być otwarte bez przerwy w ciągu 12-tu godzin.

---

na drugą, gdyż auta jadą i jadą i niema im końca ni przerwy.

Późno już było, gdyśmy doszły do pomnika na cześć Nieznanego Żołnierza. Stoi on pośrodku ulicy o bruku gumowym, nie jak wszystkie inne betonowym, stoi poważny, zalany potokiem światła, które zlewa się nań ze wszystkich stron — jak promienie uczucia serc wszystkich.

Stąd niedaleko mostu na Tamizie. Zatrzymałyśmy się tutaj: U naszych stóp płynęły ciemne fale, cicho odzywając się nieśmiałem pluskaniem. A nad brzegiem dumał poważnie staruszek — parlament, pracujący od wieków dla dobra i wielkości Anglji. Z wysokiej jego wieży błyska światło na znak, że on czuwa, że patrzy i mimo nocnych ciemności nie przerywa pracy.

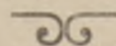
Uzupełniłyśmy swe wrażenia w drodze powrotnej.

Widziałyśmy już Londyn w godzinach wieczornych, patrzyłyśmy na niego z dołu — teraz przy świetle dnia spojrzałyśmy na niego z góry, z wieży katedry św. Pawła.

Ogromnie długo trzeba się wspinać na szczyt wieży. Wreszcie z krętych schodków wydostałyśmy się prawie na sam wierzchołek. Spojrzałam w dół. Hen, daleko jak okiem sięgnąć, strzelają wieże i rozścielają się olbrzymie masy domów. Oko przeskakuje z jednego bloku murów na drugi, pędzi dalej i dalej i niema końca tej szarej budowli ludzkich.

Czyste — co niesłychanie rzadko zdarza się w Londynie — powietrze pozwala sięgnąć aż w najdalsze dzielnice tego miasta — olbrzyma, skupiającego w sobie 8 miljonów ludności.

(Dokończenie nastąpi.)

Poradnik gospodarczy.

Jeszcze o pryszczycy.

Pryszczyca zwana również chorobą pyska i racic szerzy się w naszych powiatach w sposób zastraszający. Urzędowo stwierdzono ją w wielu miastach, gminach i wioskach.

Z doniesień, nadsyłanych władzom, wynika, iż zaraza powyższa grasuje nietylko u nas, ale także w całem województwie. I choć choroba ta nie udziela się przez powietrze, to jednak zaraza grozi na każdym prawie kroku naszym zwierzętom racicowym, albowiem nietylko bezpośrednie zetknięcie się z chorymi powoduje zachorowanie; odzież ludzka, obuwie obsługi, drogi, pasza, psy, koty i drób są najlepszymi przenośnikami. W tych warunkach wszelka walka, mająca na celu niedopuszczenie szerzenia się zarazy, nie ma wyników dodatnich. Należy zatem wykluczyć możliwość, iż uda się zapobiedz skutecznie przedostaniu się pryszczycy do gmin narazie wolnych od zachorowań.

Aby zapobiedz tak częstym upadkom, które w sumie przynoszą niezliczone straty Państwu naszemu, podaję niżej szereg środków leczniczych; przez sumienne ich stosowanie, jesteśmy w stanie złagodzić często bardzo złośliwy przebieg choroby. Zależnie od lokalizacji procesów chorobliwych odróżniamy następujące formy pryszczycy: pyskową, racicową, wymieniową i żołądkową:

1) **przy pyskowej** formie stosujemy przepłukiwania jamy pyskowej 2-3 razy dziennie rozczynem 1:2000 nadmanganu potasowego (Kalium hopermau ganicum) za pomocą gruszki gumowej. (15-20 kryształów na litr letniej wody).

2) Przy racicowej formie pryszczycy radzimy przemywać chore racice rozczynem Riwanol'u (1 tabletka = 0,1 na 1/2 szklanki letniej, gotowanej wody) za pomocą miękkiej ściereczki. Wskazana jest częsta zmiana ściółki, która musi być czystą i suchą.

III.

forma wymieniowa: powstałe na strzykach strupy, leczy się przez smarowanie strzyków 2 razy dziennie maścią jodoformową, lub ołowiano-tanninową; przy zgrubieniach strzyków względnie przy opuchlinach całych ćwierci wymienia, radzimy stosować z b. dobrymi wynikami wcieranie maści ichtiolowej w połączeniu z jodwanogenem 10%, zaś ropienia gruczołów mlecznych nikną pod wpływem zastrzyków Propidonu, co może jednak stosować jedynie lekarz weterynaryjny.

IV.

forma żołądkowa: przy tej formie limfa, zawartość aftpęcherzyków przedostaje się do żołądka i jelit, przerywa ich pracę, przez co powoduje obstrukcję; w tych wypadkach należy niezwłocznie zastosować środki przeczyszczające, jak 400,0 = 1 funt rycyny lub 40,0 Aloesu (dawki dla zwierząt dorosłych i dużych) w połączeniu z gorącą czarną kawą lub z gorącym odwarem rumianku w razie bóli żołądkowych. Celem podtrzymania sił, radzimy odżywiać chore zwierzęta poidełkami z pszennych otrąb z dodaniem odwarów owsa, siemienia lnianego i kawy prawdziwej. Bardzo dobre są okłady ogrzewające z wody pod ceratkę (papierem) kładzione na żołądek, jak również rozcieranie skóry terpentyną, zmieszaną półnapół z wodą. Uporczywe obstrukcje leczymy głębokiemi lewatywami z mydłem. Jedną z komplikacji pryszczycy są (zwroty pokarmu), które giną pod wpływem częstych i obfitych dawek rumianku, względnie bromu i morfiny, które może stosować jedynie lekarz.

Każda z opisanych form może występować samodzielnie lub też łącznie z wyżej wyłuszczonemi. —

Pragniemy wyjaśnić P. T. Czytelnikom, iż wyrabiane przez profesora Zoefflera na wyspie Biems (obok Rugji) Surowice lecznicze dają b. dobre rezultaty, są jednak b. kosztowne i krótkotrwałe w swem działaniu; z tych oto powodów nie mogą one być stosowane masowo, mając jednak znaczenie przy eksporcie zwierząt racicowych zagranicę.

Zarażenie za pomocą przenoszenia śliny od chorych zwierząt na zdrowe względnie szczepienia za pomocą limfy okazały się niedostatecznie małowartościowe, natomiast b. dobre wyniki daje szczepienie dokonywane na zwierzętach zdrowych względnie w początkach choroby za pomocą mleka, systemem prof. Wittmar'a i Mayer'a Przeprowadzane przez piszącego szczepienia na bydle są: w m. Mchowo, Powiercie, Janiszew, wsiach: Janów gm. Brudzew i Punatach dały jaknajlepsze wyniki; według słów właścicieli obór skrócają one przebieg choroby do paru dni zaledwie, zmniejszając do minimum (1%) ilość upadków.

Po tych szczepieniach mleko powraca już po tygodniu, a chore zwierzęta nie spadają ani na tuszy ani też na ciele. —

Przez masowe zarażenie systemem Mayer'a powodujemy likwidację pryszczycy, która w zwykłych warunkach opanowuje punkt zarażony na przeciąg 3-4 m-cy, albowiem przechorowanie nie gwarantuje przed ponownem zarażeniem się.

W. Chmielewski
lek. wet.

Z dziedziny doświadczalności w hodowli drobiu.

W Ameryce Północnej znajdujemy wzorowe fermy drobiowe, zajmujące się obecnie przeprowadzeniem badań zastosowania elektryczności w hodowli, a mianowicie przy sztucznem wylęgu kurcząt.

Słynna ferma u Beltswille ma wylęgarnie ogrzewane elektrycznością, dalej przyrządy elektryczne do badania i oświetlania jaj, sztuczne matki, w których ciepłotę reguluje się do wieku kurcząt, automatyczne stacje alarmowe, które natychmiast zawiadamiają o każdej niedokładności w działaniu aparatów.

Najciekawsze są próby robione z nocnem oświetleniem kurników. Na podstawie tych doświadczeń, przekonano się, że kury które o jedną trzecią miały skróconą noc zimową, znosiły znacznie więcej jaj, aniżeli kury hodowane w zwykłych ciemnych kurnikach.

Z Województwa.

Święto żołnierza w Łodzi.

W dniu 15 w rocznicę odparcia najazdu bolszewickiego odbyło się w kościele garnizonowym nabożeństwo, na którem byli obecni przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, oraz oddziały garnizonu łódzkiego.

Uroczystość 15 sierpnia nie wypadła tak uroczyście jak innych lat, gdyż niektóre oddziały znajdują się obecnie na manewrach w Raduczu, jednak w pozostałych na miejscu oddziałach w godzinach popołudniowych wygłoszone zostały pogadanki na temat „Cud nad Wisłą“ w roku 1920

Ze Stow. Chrz. Nar. nauczycieli szkół powszechnych.

Zarząd Oddziału Okręgowego Łódzkiego, stosownie do informacji udzielonej przez Zarząd Główny w Warszawie, podaje do wiadomości Członków Stowarzyszenia, że przy obliczeniu należności nauczycielom szkół powszechnych z tytułu wyrównań na skutek wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego na mylne interpretowanie art. 108 Ustawy z d. 9 X. 1923 r. Ministerstwo W. R. i O. P. ustanowiło mnożną wysokości następującej:

W r. 1923 za październik 13.700 mk. za listopad 42.620 mk., za grudzień — 99145 mk., w r. 1924 styczeń 269127 mk., za luty 671,964, za marzec 657.609 za kwiecień 623,200 mk. w r. 1924 na maj — 36 groszy, na czerwiec 35, na lipiec 35 gr., na sierpień 35, na wrzesień 35, na październik 38, na listopad 41, na grudzień 41.

Więc wszyscy ci nauczyciele, którzy, mając więcej niż 24 lata pracy, według wyjaśnienia Trybunału Najwyż., powinni byli otrzymać kategorję VII b. od 1 paźdz. 1923, a otrzymali takową później, to do czasu otrzymania kategorji VII b. mają dostać wyrównanie według powyższej mnożnej na każdy miesiąc. Mając te dane każdy może swoją należność obliczyć.

Redukcja policji w województwie Łódzkiem.

Jeszcze w tym miesiącu zakończona zostanie ostatnia redukcja sił w policji państwowej. Dotychczas redukcyj tych było aż 5, z których ostatnia przewiduje zmniejszenie personelu policyjnego o 300 osób.

W komendach okręgowych, a między innemi i w łódzkiej będzie zredukowanych do 200 osób.

Po dokonanej redukcji ogólny stan osobowy policji państwowej będzie wynosić 33,000 ludzi. Jest to liczba przewidziana budżetem policji państwowej.

Trzy wydziały w urzędzie wojewódzkim w Łodzi zostają zniesione.

W związku z reorganizacją urzędu wojewódzkiego w Łodzi, zostaną zniesione jako odrębne wydziały, przemysłowy, pracy i opieki społecznej, oraz zdrowia publicznego.

Wydział przemysłowy przyłączony będzie jako referat do wydziału administracyjnego, a pozostałe dwa wydziały jako referaty do wydziału samorządowego.

Stolarze podwyżki nie otrzymają:

W odpowiedzi na wystosowane przez pracowników stolarskich żądanie podwyższenia płac o 50 proc., cech majstrów nadesłał pismo treści następującej:

„Ogólne zabranie cechu stolarzy postanowiło żądań nie uwzględnić z przyczyn następujących: Zupełne zubożenie ludności, a tem samem brak zbytu na nasze wyroby wpływa, iż produkcja obecna nie pokrywa kosztów prowadzenia przedsiębiorstw. Podatki i świadczenia społeczne obciążają je od 30 do 40 proc. Zastój w budownictwie i brak opieki rządowej oraz taniego kredytu zmusiły wielu przedsiębiorców do redukcji personelu, a nawet do likwidacji.

Wobec powyższego, zebranie majstrów doszło do przekonania, że żądania są nieaktualne, gdyż podrożałaby więcej produkcja, a tem samem warsztaty, które obecnie jeszcze pracują, zostały by zlikwidowane“.

Na skutek tej odpowiedzi odbędzie się w najbliższych dniach walne zebranie stolarzy, na którem zapadnie ostateczna decyzja w tej sprawie.

Poprawa w przemyśle.

Jak nas informują ze związku przemysłowców na rynku łódzkim nastąpiła w ostatnim tygodniu znaczna poprawa.

Cały szereg fabryk uruchomiło pracę do 6 dni w tygodniu. Na poprawę powyższej sytuacji wpłynęły również dość znaczne zakupy kupców prowincjonalnych jak i zagranicznych. Wobec tego widzimy, że sezon zimowy rozpoczął się z bardzo dobremi widokami na przyszłość.

Amnestja podatkowa dla zubożałych płatników.

Izba skarbowa otrzymała okólnik min. skarbu w sprawie amnestji wszystkich zaległych podatków do 1 stycznia 1925 r.

Z amnestji tej korzystać będą tylko ci zubożali płatnicy, którzy wniosą indywidualne podania do urzędów skarbowych w Łodzi,

Przy realizowaniu amnestji poważną rolę odgrywać będą łódzkie organizacje kupieckie, gdyż urzędy skarbowe brać będą pod uwage listy zubożałych podatników, które przedstawione im zostaną przez te organizacje.

Odnośne listy oraz cały materjał przeprowadzonego przez urzędy dochodzenia przekazane zostaną izbie skarbowej, która wyda ostateczną decyzję.

W połowie września nastąpi spadek cen mąki.

W bież. tygodniu apetyty piekarzy łódzkich uległy znacznemu zaostrzeniu. Żądania podwyżki cen chleba, odrzucone zresztą przez władze administracyjne, tłumaczą oni zwyżką cen mąki. Zazwyczaj w sierpniu ceny na rynku mąki pszennej mają tendencje wybitnie zniżkową i ulegają znacznej redukcji. W tym roku natomiast ceny te mają tendencje utrzymaną głównie z powodu znacznego wywozu pszenicy zagranice, wywołanego zniesieniem przez rząd opłat wywozowych. Pomimo to jednak, według informacji miejscowych kół producentów oraz związku młynarzy wojew. łódzkiego — około 15 września spodziewać się należy spadku cen mąki pszennej. W tym okresie czasu zaznaczy się większa podaż mąki na rynku łódzkim w związku z ukończeniem w tym czasie robót polnych, a mianowicie siewów jesiennych.

KORESPONDENCJE.

Z Tuszyna.

Ubiegłej niedzieli przy sprzyjającej pogodzie odbyło się uroczyste otwarcie gniazda i poświęcenie sztandaru nowozorganizowanego Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ w Tuszynie.

Już od wczesnego rana zaczęli się gromadzić przybli pieszo sokoli z dalszych stron, o godzinie 9 i pół rano nadjechali samochodami sokoli łódzcy i reprezentacja okręgu łódzkiego.

Aktu poświęcenia sztandaru dokonał miejscowy ks. proboszcz, który w gorących słowach podkreślił ideę i znaczenie Sokolstwa Polskiego, zachęcając nadal do służenia Bogu i Ojczyźnie.

Po nabożeństwie i wręczeniu sztandaru odbyła się defilada i popisy gimnastyczne obecnych gniazd w Tuszynie, przy dźwiękach orkiestry dętej Tow. gimnast. Sokół Łodż III.

Na szczególną uwagę i zachwyt publiczności wyróżniły się popisy (obrazy) druhen gniazd Łódź I i Łódź III. Ogólne uroczystości zakończone zostały wystawieniem „Sublokatorki“, komedji w 3-ch aktach Grzymały - Siedleckiego, wystawionej przez zespół sceniczny Tow. Gimn. Sokół Łódź-Widzew i zabawą taneczną.

Dodać należy że gniazdo tuszyńskie jest 31 gniazdem w okręgu łódzkim, założone głównie przez wysiłek prezesa druha d-ra Myczkowskiego i druha wice-presesa Domowicza, burmistrza m. Tuszyna i wielu innych, przy współpomocy miejscowego społeczeństwa.

Oddział Tuszyński druhen i druhów dziarską swą postawą i zapałem do pracy rokuje jaknajlepsze nadzieje na przyszłość.

Z Ozorkowa.

Pierwszym etapem w podróży był Ozorków, gdzie przedstawił się p. wojewodzie starosta łęczycki, p Muszyński w asystencji miejscowego burmistrza i członków rady miejskiej. Po zwiedzeniu magistratu i gmachu szkoły powszechnej w Ozorkowie, p. wojewoda wyjechał do Łęczycy.

Z Pabjanic.

W najbliższym czasie Magistrad m. Pabjanic przystępuje do budowy mostu na Dobrzynce na ul. Zamkowej.

Koszta budowy mają pokryć w równej części gmina m. Pabjanic i Skarb Państwa. Most ma być skonstruowany według najnowszych wymagań techniki.

Budowa mostu będzie oddana drogą przetargu przedsiębiorstwu prywatnemu. W ten sposób miasto uwolni się od starego mostu, przypominającego czasy średniowieczne, który wymagał ciągłych reperacyj, a podczas większych wylewów groził zawsze runięciem i katastrofą.

Po wybudowaniu wspomnianego mostu magistrat ma zamiar starać się o dotację ze skarbu na budowę podobnego mostu na Dobrzynce na ul. Legjonów, która to ulica po wybrukowaniu i przedłużeniu ma stać się główną arterją komunikacyjną dla ruchu kołowego.

Przedhistoryczne cmentarzysko pod Łodzią.

We wsi Zieniec znaleziono podczas robót ziemnych prahistoryczne cmentarzysko. Podjęte w tej okolicy prace doprowadziły do wykrycia przeszło 200 kurhanów, pochodzących z epoki bronzowej, należącej do t. zw. kultury łużyckiej.

W grobowcach z tej zamierzchłej epoki prahistorycznej znaleziono różne przedmioty bronzowe: pierścienie, bransolety i t. d.

W kurhanach tych znajdują się trzy rodzaje grobów: szkieletowe, groby zawierające kości palone w urnach i grobowce, w których znajdują się kości zmarłych, grzebane w środku kurhanu.

Wystawa gospodarsko-higjeniczna w Łodzi.

Jak się dowiadujemy od 10 do 24 października r.b. odbędzie się w Łodzi wystawa Gospodarsko-Higieniczna, organizowana przez ruchliwe Towarzystwo „Wystawy Polskie“ w Warszawie, które przed kilku dniami otworzyło udaną wystawę Rolniczo - Przemysłową w Częstochowie; również odniosło wielki sukces przy zorganizowaniu wystawy Spożywczo Higienicznej w maju r.b. w Warszawie.

Wystawa łódzka zapowiada się wyjątkowo interesująco przez wzgląd na liczny już napływ zgłoszeń producentów ze wszystkich dzielnic Rzeczypospolitej.

— Wystawa Gospodarsko - higieniczna w Łodzi przedstawią wyjątkowe korzyści dla producentów wystawców ze względu na to, że miasto nasze jest bardzo poważnym konsumentem we wszystkich dziedzinach produkcji.

Z działaln. Tow. Ochrony Kobiet w Łodzi.

Łódzkie Chrz. Towarzystwo Ochrony kobiet nadesłało nam sprawozdanie za pięć miesięcy (marzec — lipiec) z działalności Misyj Dworcowych, działających na kolejach tutejszych.

Najważniejsze dane o pracy tych Misyj streszczają się w następujących danych:

Udzielono pomocy materjalnej samotnie podróżującym kobietom i dzieciom — przeważnie usuniętym z Prus — 117. Wystarano się: o bezpłatne bilety kolejowe do bliższych i dalszych okolic w kraju 59. O pomoc materjalną w Op. Społ. Magistrackiej 58. O takąż pomoc w Tow. Cz. Krzyża 2. Wysłano koleją przy pomocy policji osób 4. Wydano porcyj chleba, mleka i herbaty 115, zup 20, całych obiadów 16. Skierowano na noclegi do domów miejskich 20. Do Hoteliku Ochrony Kobiet wysłano osób 36. Informacyj i porad udzielano 199. Odprowadzono nieznające Łodzi młode dziewczęta pod wskazane adresy do rodzin 14 Odesłano do do domów dzieci 5. Zabłąkane koleją bardzo młode dziewczątka skierowano pod opieką podróżujących i służby kol. 3 Wystarano się o pracę dla osób 15. W zbiorni miejskiej umieszczono chorych 7. Zaopiekowano się młodemi dziewczętami, którym czyniono niecne propozycje w wypadkach 6. Do wychowawczego domu „Dobrego Pasterza“ na Radogoszczu ulokowano 1. W ręce policji oddano osób 9.

Powyższa działalność tej pożytecznej dla samotnych kobiet instytucji zasługuje na uwagę i poparcie ze strony kobiet polskich, które winny gorąco interesować się Tow. Ochrony Kobiet jedyną w Łodzi instytucją, która środki swe czerpie nie z ofiar, lecz z pracy własnej szwalni i zysków ze sklepu spożywczego przy ul. Piotrkowskiej 104 a.

Przedłużenie godzin handlu na targach w Łodzi.

W ostatnich czasach kupcy, zrzeszeni w Związku drobnych kupców chrześcijan (Piotrkowska 92), czynili starania u odpowiedniach władz, celem uzyskania zezwolenia na przedłużenie im godzin handlu na targowiskach miejskich, t. j. na rynkach Zielonym i Wodnym oraz na placu Dąbrowskiego.

W rezultacie dotyczące organy udzieliły swego zezwolenia, by sprzedaż na wspomnianych targach produktów żywnościowych odbywała się o pół godziny dłużej, czyli we wtorki i piątki od 5 do 19, w soboty do 17, w pozostałe zaś dnie do godz. 16.

Co wywieziono w lipcu z Łodzi.

Ogółem eksportowano towarów bawełnianych i wełnianych w tym czasie za, 6147 tysięcy złotych, z czego wyrobów bawełnianych kolorowych za 6 miljonów. Z poszczególnych krajów najwięcej wywiozła Rumunja, bo za 3,800 tysięcy, Turcja i Palestyna za 600 tysięcy, kraje nadbałtyckie za 440 tysięcy. Chiny za 440 tysięcy itp.

Statystyka przestępstw w powiecie Łódzkim.

Z danych odnośnie złożonych meldunków i sporządzonych protokułów, za różne przestępstwa i przekroczenia obowiązujących przepisów widać o nawale pracy i sprężystości organów policyjnych.

W ciągu jednego miesiąca za hazardową grę w „blaszki" sporządzono 57 meldunków. Protokułów o różnych kradzieżach i innych przewinieniach złożno 986 z tych wykryto i ujawniono winowajców w 920 wypadkach.

SPORT.

Prawa i obowiązki sędziego.

Zmuszony jestem do napisania kilka słów o prawach i obowiązkach sędziego, a to dlatego, że widzi się prawie ciągle przy grach niezadowolenie publiczności jak i graczy ze sędziego, wobec niesprawiedliwego wymierzania kar, i ustalania wyników gier.

Przy zawodach, gdzie chodzi o przyznanie wygranej jednej lub drugiej stronie, konieczny jest zawsze ktoś **bezstronny**, do którego jedna i druga strona ma zaufanie, że będzie umiał sprawiedliwie osądzić, kto miał przewagę. Osoba taka zaufana to — sędzia. Koniecznym jest sędzia przy zawodach. Ale i przy zwykłych ćwiczeniach, gdzie chodzi o współzawodnictwo, pożądaną obecność sędziego. Obie partje go wybierają z zasady. Przy zawodach wybiera się zwykle doświadczonych już sędziów, a więc dorosłych. Sędzia wybiera sobie bocznych sędziów, aby mu służyli do pomocy, jak n. p. strzeżenie granic boiska, aby publiczność ich nieprzekraczała, zapisywanie bramek, rogów i t. d. —

Przed rozpoczęciem zawodów nastawiają sędziowie swe zegarki dokładnie co do minuty na jedną godzinę i rozpoczynać grę powinni punktualnie o oznaczonej godzinie (a nie jak to ma miejsce godzinę później). Sędziowie boczni mają być zaopatrzeni w małe chorągiewki do dawania znaków.

Sędzia przed rozpoczęciem zbadać powinien boisko, przybory (czy są zapasowe) a nie szukać podczas gry piłki między publicznością.

Sędzia daje znak rozpoczęcia, kończy ściśle według przepisów, przerywa wedle potrzeby i uznania swego.

Przerwanie ćwiczeń poza zwykłemi prawidłami następuje:

1) gdy zaginął jaki z przyborów n. p. piłka;

2) gdy na boisku zepsuje się coś, przez co powstaje utrudnienie dla jednej ze stron (ale nie z własnej winy);

3) gdy widzowie przeszkodzili;

4) gdy zaszedł jaki wypadek nieszczęśliwy;

5) gdy pogoda niedopisuje;

6) gdy jest wątpliwość co do słuszności wyroku sędziego, albo, gdy zachodzi wątpliwość co do kolejności.

Sędzia czuwa nad zachowaniem się ćwiczących, karci i upomina łagodnie, ale i stanowczo złe zachowanie, a gdy to nie pomaga, **wyklucza**, szczególnie wtenczas, gdy, który z ćwiczących krytykuje jego rozporządzenia; (kary te nakłada sędzia lub kierownik według swego uznania). Wykluczenie z grona ćwiczących może być na krótszy, lub dłuższy przeciąg czasu. Na dłuższy przeciąg czasu nakłada karę zarząd stowarzyszenia.

Za przestępstwa technicznych prawideł, czy to umyślnie, czy nieumyślnie naznacza sędzia różne kary, zależnie od prawideł odnośnych ćwiczeń.

Podczas ćwiczeń mogą ćwiczący tylko jednem słowem zwrócić uwagę sędziów na niesprawiedliwość spostrzeżoną. Przerywać ćwiczenia, czy też gry nie wolno, dopóki sędzia nie da znaku. Kłócenie się z sędzią podczas ćwiczenia lub gier jest karygodnem, jako opór względem jego zarządzeniom.

Sędzia czuwa nad wykonaniem szczegółowych prawideł; gdy te nie są dość jasne, decydują prawidła ogólne, a gdy i te zawodzą, wtedy sędzia rozstrzyga według swego przekonania i sumienia. Gdy sprawa nie da się w żaden sposób wyjaśnić, może ją unieważnić.

Wszelkie spory rozstrzyga sędzia ostatecznie i nieodwołalnie, przerywając nawet, jeśli zachodzi potrzeba, na chwilę przebieg gry, lub ćwiczeń. Wrazie niezadowolenia z ogłoszenia wyniku sędziego jednej z partji, może ta wnosić rekurs do Zarządu Powiatowego Związku Sportowego (o ile taki funkcjonuje), a wrazie przeciwnym do kierownika działu wychow. fizycznego w przeciągu 15 minut, a tenże ma natychmiast sprawę tę rozpatrzeć i załatwić.

Wszyscy uczciwi i rzetelni uczestnicy ćwiczeń zawsze są po stronie sędziego i jego rozstrzygnień, choćby one były nawet na ich niekorzyść. —

Wł. M.

Za Redaktora i Wydawcę: w imieniu Komitetu W. WIECZORKIEWICZ. Zakł. Graf. „ZIEMIA SIERADZKA" w Sieradzu.